

LATINA, LAAJEMPI OPPIMÄÄRÄ 13.3.2020

Lopulliset hyvän vastauksen piirteet 12.5.2020

Lopullisista hyvän vastauksen piirteistä ilmenevät perusteet, joiden mukaan koesuorituksen lopullinen arvostelu on suoritettu. Tieto siitä, miten arvosteluperusteita on sovellettu kokelaan koesuoritukseen, muodostuu kokelaan koesuorituksestaan saamista pisteistä, lopullisista hyvän vastauksen piirteistä ja lautakunnan määräyksissä ja ohjeissa annetuista arvostelua koskevista määräyksistä. Lopulliset hyvän vastauksen piirteet eivät välttämättä sisällä ja kuvaa tehtävien kaikkia hyväksytyjä vastausvaihtoehtoja tai hyväksytyyn vastauksen kaikkia hyväksytyjä yksityiskohtia. Koesuorituksessa mahdollisesti olevat arvostelumerkinnät katsotaan muistiinpanoluonteisiksi, eivätkä ne tai niiden puuttuminen näin ollen suoraan kerro arvosteluperusteiden soveltamisesta koesuoritukseen.

Täydet pisteet voi saada vain vastaus, joka ei sisällä väärää tietoa.

Koesuorituksia ei saa kopioida. Ne ovat salassa pidettäviä asiakirjoja.

Täydet pisteet antavan vastauksen sisällöt:

OSA I: Luetun ymmärtäminen (170 p.)

1. Cato ja Scipio (90 p.) (tekstivastaus)

Marcus Porcius Cato oli vaatimatonta syntyperää, ja vaikka hän pääsi Rooman korkeimpiin virkoihin, hän vietti kuitenkin yksinkertaista elämää vanhuuteensa saakka. Hän ei koskaan käyttänyt sataa denaria kalliimpaa vaatetta, ja konsulina ollessaan hän joi samaa viiniä kuin työntekijät. Hän esitti monia uusia lakeja ylellisyyttä vastaan, joka silloin alkoi rehottaa. Noihin aikoihin, sen jälkeen kun roomalaiset olivat alistaneet monia kansakuntia valtansa alle, Roomassa sekoittuivat erilaiset tapakulttuurit. Cato pelkäsi, että muinainen säästäväisyys katoaisi ja että nuorukaiset pehmenisivät kreikkalaisten tapojen vaikutuksesta.

Cato lähetettiin kvestorina sotaan puunilaisia vastaan vihamiehensä Scipion kanssa. Kun hän oli nähnyt Scipion tuhlaavan ylen määrin rahaa sotilaisiin, hän moitti tätä sanoen, että ylellisyys houkuttelisi sotilaita nautintoon ja ylellisyyteen, mutta turhaan. Cato lähti Sisiliasta ja syytti senaatissa Scipiota siitä, että tämä tuhlassi suunnattomasti rahaa juhlakisoihin. Mutta koska Scipio voitti tuon sodan, rikossyytteistä luovuttiin.

2. Caton elämänfilosofiaa (80 p.) (tekstivastaus)

2.1. Mitä tapahtui Caton jo ollessa vanha ja miksi? (8 p.) (tekstivastaus)

Kaksi kreikkalaista lähettilästä tuli Roomaan (4 p.) opettamaan filosofiaa (4 p.).

2.2. Mitä kreikkalaiset saivat aikaan Roomassa (kaksi asiaa), ja mitä siitä seurasi? (12 p.)
(tekstivastaus)

Paljon nuorisoa tuli heitä kuulemaan (4 p.). Heissä heräsi suuri rakkaus filosofiaan (4 p.). He jättivät muut harrastukset (4 p.).

2.3. Miten Cato suhtautui tähän ja miksi? (8 p.) (tekstivastaus)

Cato halusi karkottaa filosofit (4 p.). Hän pelkäsi, että nuorukaisia eivät enää kiinnostaisi valtion asioiden hoito ja sotapalvelus (4 p.).

2.4. Mitä hän tämän vuoksi ehdotti (kaksi asiaa)? (8 p.) (tekstivastaus)

Että kreikkalaiset filosofit palaisivat opettamaan kreikkalaisia lapsia (4 p.) ja että roomalaiset nuorukaiset kuuntelisivat virkamiehiä/lakeja (4 p.).

2.5. Mitä moitittavaa mainitaan Caton tavasta kohdella eläimiä? Miksi Cato toimi näin? (8 p.) (tekstivastaus)

Hän jätti hevosensa Hispaniaan (4 p.), jottei valtiolle tarvitsisi maksaa siitä tullimaksua (4 p.).

2.6. Mitä kerrotaan Caton tavasta kohdella orjia? Miksi Cato toimi näin? (8 p.)
(tekstivastaus)

Hän myi ikääntyneet orjansa (4 p.), koska nämä eivät enää olleet hänelle hyödyksi (4 p.).

2.7. Mitä kirjoittaja ajattelee siitä, kuinka Cato kohteli orjia ja eläimiä yleensä? (4 p.)
(tekstivastaus)

Että on pikkusieluista karkottaa/myydä ikääntyneet orjat/eläimet (4 p.).

2.8. Minkä esimerkin kirjoittaja ottaa ateenalaisista? (8 p.) (tekstivastaus)

Rakentaessaan Minervan temppeliä (4 p.) he päästivät uupuneet muulit vapaasti laiduntamaan (4 p.).

2.9. Minkälaista suhtautumista elollisiin olioihin kirjoittaja suosittelee (kaksi asiaa)? (8 p.)
(tekstivastaus)

Että näitä ei pidä hylätä kuin (kuluneita ja rikkoutuneita) astioita/kenkiä (4 p.). Niitä kohtaan tulee osoittaa lempeyttä/hyvänthautoisuutta (4 p.).

2.10. Mitä kirjoittaja sanoo omasta suhtautumisestaan eläimiin ja ihmisiin? (8 p.)
(tekstivastaus)

Että hän ei koskaan myisi vanhaa härkää (4 p.) eikä karkottaisi ketään sieltä, missä tämä on kasvanut (4 p.).

OSA II: Kielioppi (29 p.)

3. Sivulauseet (10 p.) (monivalintavastaus)

3.1. Nimeä alleviivattu sivulause. (2 p.) (monivalintavastaus)
finaalilause (2 p.)

3.2. Nimeä alleviivattu sivulause. (2 p.) (monivalintavastaus)
relatiivilause (2 p.)

3.3. Nimeä alleviivattu sivulause. (2 p.) (monivalintavastaus)
finaalilause (2 p.)

3.4. Nimeä alleviivattu sivulause. (2 p.) (monivalintavastaus)
konsekutiivinen sivulause (2 p.)

3.5. Nimeä alleviivattu sivulause. (2 p.) (monivalintavastaus)
historiallinen cum-lause (cum historicum) (2 p.)

4. Aktiivi ja passiivi (12 p.) (tekstivastaus)

4.1. Muuta seuraava aktiivilause passiiviin. (3 p.) (tekstivastaus)

Multae leges novae a Catone propositae sunt (3 p.).

4.2. Muuta seuraava aktiivilause passiiviin. (3 p.) (tekstivastaus)

Philosophi a Romanis ab urbe expelluntur (3 p.).

4.3. Muuta seuraava passiivilause aktiiviin. (3 p.) (tekstivastaus)

Amor philosophiae omnes adulescentes cepit (3 p.).

4.4. Muuta seuraava passiivilause aktiiviin. (3 p.) (tekstivastaus)

Senatores crimina diluerunt (3 p.).

5. *Accusativus cum infinitivo* (3 p.) (tekstivastaus)

Cato iussit Graecos philosophos ad pueros Graecos docendos redire (3 p.).

6. Gerundi ja gerundiivi (4 p.) (tekstivastaus)

6.1. Etsi ylläolevasta tekstistä yksi gerundi. (2 p.) (tekstivastaus)

(ad) pascendum (2 p.)

6.2. Etsi ylläolevasta tekstistä yksi gerundiivi. (2 p.) (tekstivastaus)

utendum est rebus animatis / ad pueros Graecos docendos / rebus

publicis agendis (2 p.)

OSA III: Monivalinta (10 p.)

7. *Relatio annua* (10 p.) (monivalintavastaus)

1. debet (2 p.)

2. flores (2 p.)

3. Omnibus (2 p.)

4. medias (2 p.)

5. contraria (2 p.)

Muuta arvostelussa huomioon otettavaa

Kirjoitussuoritusten arvostelu

Virheet/ongelmakohdat alleviivataan aina. Jokaista alleviivausta ei tarvitse kommentoida sanallisesti, mutta halutessaan mitä tahansa kohtaa voi tarkentaa kommenttikenttään.